

Felelős szerkesztő
MURANYI JÓZSEF.
Szerkesztőség:
Kassa, Harang-utca 9.
Telefon: 150.
Megjelenik minden nap
délután 5 órakor.
Egyes szám **2** krajcár.
(4 fillér)
Kéziratot nem ad vissza
a szerkesztőségek.

NAPLÓ

KASSA, VASÁRNAP, 1910. JULIUS 10.

HATODIK ÉVFOLYAM. — 155. SZAM.

Előfizetési árak:

Kassán:
Egész évre . . . 14.—K.
Fél évre . . . 7.—
Negyed évre . . . 3.50,,
Egy óra . . . 1.20

Vidéken:
Egész évre . . . 20.—K

Kiadóhivatal:

Kassa, Harang-utca 9.
Telefon: 150.

Hirdetések petit sor szá-
mitással díjszabás szerint

A kormány az egyetemről.

Kassa, július 9.

A kassai egyetem ügye ismét egy lépéssel előbbre haladt. A tiz esztendő meghaladó agitáció, az egyetemi nagy bizottság minden részletre kiterjedő buzgó irodalmi működése, már teljesen kivívta az országos közvélemény figyelmét, s megnyervén a tudományos és politikai körök érdeklődését, sikerült elérnie, hogy illetékes tényezők Kassa igényeit első sorba helyezik. Abban a versengésben, mely pénzáldozatokkal, továbbá nyelvi és felekezeti szempontokkal küzdő városokat mozgatott meg, Kassa pozíciója sokkalta nyugodtabb és biztosabb. Nálunk az egyetem nem pénzkérdés, nem felekezeti kívánság, mert mi egy fennálló és soha a törvényhozás által be nem szüntetett jognak a visszaállítását követeljük. Régi évszázados kulturánknak visszanyomott hajtását akarjuk életre kelteni, egy olyan termő talajon, mely a gyümölcsözés minden alkatelemével át van itatva. Amikor a kormány az egyetemnek decentralizálása komoly pénzügyi gondot okoz, mi nem drága palotákért, hanem a létező intézmények igazán kis áldozatba kerülő kikerítésével mutatunk rá, hogy Kassán az egyetem a legkönnyebb s a legelőnyösebb feltételek mellett, szinte máról-hoinapra megvalósítható.

A kormányt járó egyetemi küldöttség tegnap ebben a szellemben folytatta agitativ működését. Örvendetes tény gyanánt kell megállapítani, hogy úgy az illetékes kultuszminiszter, a kinek tárcája körébe tartozik az egyetemi kérdés, mint a miniszterelnök, aki az összkormány hangulatának a kifejezője, a legbensőbb melegséggel nyilatkoztak a kassai egyetem felől.

Zichy János gróf rámutatott, hogy a most fennálló egyetemek már nem elégítik ki a tudományos pályára tóduló ifjúság igényeit s új egyetemek felállításáról gondoskodni kell. E tekintetben befejezett kérdés előtt állunk, amennyiben ugyanezt mondja a trónbeszéd s épp úgy a többség által benyújtott választelirati javaslat. Ma már a kérdés csak az, hogy az új egyetemek hol fognak felállítani?

És ezután következett a minisz-

ter legfontosabb kijelentése, amidőn a küldöttség tudomására hozta, hogy teljesen egyetért azzal, amit előtte Takács Menyhért kifejtett, átérzi teljes mértékben, hogy Kassa város a maga nagy történelmi és kulturális múltjával, mostani kulturális jelentőségénél és földrajzi helyzeténél fogva igen alkalmas arra, hogy foglalkozzunk azzal az ideával, hogy az egyetem Kassán állíttassék fel. Teljesen átérzi a jogalapoknak fontosságát s e tekintetben sok argumentum fog rendelkezésére állani, hogy szíves szeretettel foglalkozzék Kassa kívánságával. Határozott választ azonban nem tudott adni, mert a kérdés még nem jutott abba a stádiumba, hogy a városok kijelölése tapétára volna hozható.

Nagyon hízog városunkra a kormányelnök kijelentése is, aki teljes mértékben taglalta azokat a történelmi és kulturális hagyományokat, melyek Kassához fűződnek. Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök kijelentette, hogy a maga részéről az a meggyőződése, hogy Kassa város nem lesz kihagyható ama városok sorából, amelyekben egyetemet kell állítani. Ahol a kultúra oly régóta virágzik, ott nagy könnyebbséget találunk a feladat betöltésében. Az a kulturális hagyomány, amire a küldöttség szónoka hivatkozik, a miniszterelnök szerint a legerősebb bázis, amit Kassa nyújthat.

A deputáció tisztelgése tehát elérte azt az értékes eredményt, hogy Kassa jogosultsága teljes elismerést nyert a kormány részéről. A földmívelésügyi miniszter, a Házelnök meleg támogatásról biztosította a küldöttséget, melyhez a felvidéki megyék számos képviselője és tudományunk több jelese csatlakozott, köztük Rákosi Jenő, aki lapjának hatalmas publicitásával elévülhetetlen érdemeket szerzett a kassai egyetem körül. Ilyen sokat ígérő tempóban nincs okunk kétségeskedni, hogy a többi városok versengése, pénzáldozata kiszorít bennünket az eddig kiásott mederből. A kishitűségnek el kell oszlania, amikor illetékes tényezők ily benső szeretettel állnak kívánságaink mellé. Az egyetemi nagybizottság fáradhatatlan agitációjának ime érik a gyümölcse s a tegnapi nappal meleg érlelő napsugarak érték.

A tisztikar szaporítása.

A városházán sok a restancia.

Dolgozni! Dolgozni! Dolgozni!

Növekszik a városi adminisztráció. A város fejlődése, a népesség emelkedése, új törvények, mind szaporítják a városi közigazgatás teendőit. Amint az itt elzörlakból látható, mi elismerjük, hogy a városi tisztikarnak van bőven tenni valója. De már hogy szaporítani is kéne a tisztikart, abban nem látunk semmi rációt. Hiszen akármelyik kassai nagybbszerű banküzlet, a városi adminisztráció tömegével vetélkedő munkanyagot dolgoz fel és pedig a harmad vagy ötöd résznyi tisztviselő létszámmal, mint a mennyi a városházán van. Csakhogy ezek a banktisztviselők, rendszeres és állandó munkát teljesítenek. Náluk a hivatalos óra nemcsak papíros malaszt, hanem valóban a munka kezdete és a hivataloskodás, nemcsak rang és tekintély, hanem az elmulasztatlan köteleességek sorozata.

Ebből senki se olvashatja ki, mintha mi lebecsülnék a városi tisztikar tevékenységét. De azt koncedálni kell mindenkinek, aki a helyzettel ösmerős, hogy a városi tisztikar, különösen a főbb tisztviselők nem erőltetik meg magukat a munkában. Ilyen létszám és első rangú javadalmazás mellett, nem lehet szó a munkaszaporulat folytán előlalt munka többlet fedezéséről, hiszen a város tisztviselőinek létszámmal egy kétszer akkora törvényhatóságot is lehetne adminisztrálni, mint Kassa.

A közigazgatás ellen országsszerte általános sok a panasz. Az elintézés nehézkes, a közönség érdekei igen gyakran indokolatlan késedelmet szenvednek. Mi a dolog bibijét nem a munka túlhalmozottságában keressük, hanem a tisztviselők ügybuzgalmában. Tessék teljes ambícióval neki fekdüni, legyen a hivatalos óra valóban a kemény, férfias munka időszaka s akkor nem lesz fenakadás az ügyek menetében. A polgármester erélye e tekintetben eredményes hatást gyakorolhat. Alkalma van az egyes tisztviselők szorgalmáról, produktív képességéről meggyőződni, ha mulasztást talál, akadályozza meg. De a várost újabb tisztviselői állások kreálásával terhelni igazán nem szabad.

Az a véleményünk, hogy a törvényhatósági bizottsági tagok is erre az álláspontra helyezkednek s felesleges kiadásoktól megkímélik a polgárságot. A tisztikar, melynek ekzisztenciáját igazán bőkezűen biztosította a város, be fogja látni, az élvezett jó pozíció annyi ellenszolgáltatást legalább is igényel, hogy mindenki a maga helyén teljes ambícióval munkálkodjon. Ha ez így lesz, akkor hamarosan kiderül, hogy létszámszaporításra valóban nincs szükség.

— Személyi hír. Sziklay Ede főispán, aki Takács Menyhért dr. preposttal együtt az egyetemi küldöttséget a kormány tagjai elé vezette, ma délben szökhelyére Kassára visszaérkezett.

Bajba került biztosító.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete jégkára.

A legutóbbi nagy viharok és óriási jégkarak sok kárt okoztak a gazdáknak. A jégkarak legnagyobb része a nagybirtokosokat érte s így ezáltal a Gazdák Biztosító Szövetkezete. Hir szerint a szövetkezetenél bejelentett károk összege már eddig is meghaladja a tizenötmillió koronát.

Más biztosító intézetnél, ahol a viszontbiztosítás révén meg van a kellő fedezet az esetleges maximális károokra is, egy-egy ilyen kedvezőtlen év legföljebb jövedelemcsökkenést eredményez az intézet alapjainak megrendítése nélkül. A kárkifizetések a veszteségrovatba kerülnek s az évi mérlegekben fölhalmozott tartalékok mentesítik a részvényeseket attól, hogy az esetleges időleges veszteségek terhét magánvagyonukkal földözzék.

Másként áll azonban a dolog a Gazdák Biztosító Szövetkezetenél.

Ennél a kölcsönös biztosítónál a szövetkezet nem alkalmazza a viszontbiztosítást, hanem a szövetkezet tagjai magánvagyonukkal vállalnak kezességet a szövetkezetet érő károkért.

A szövetkezet tagjai ugyanis az idén szenvedett elemi károkat biztosítás révén aligha térítik meg. A kölcsönös szavatosság alapján ugyanis körülbelül oly jelentékeny szavatossági befizetés fog esni egy-egy szövetkezeti tagra, hogy szenvedett káraikért járó arányos összeget az teljesen fölmérszti.

Andrássy nagy kávéház
Fő-utca 85. szám.
ELEGÁNS NYÁRI TERRASZ.
Modern, uri kénye emmel berendezve, a felvidék legn. kávéháza.
Előkelő társaságok itt találkoznak.
Hét amerikai karambol asztal.

HIREK.

— A püspök nyaralása. *Fischer-Colbric* Ágost dr. kassai megyés püspök tegnap székhelyéről hosszabb nyári tartózkodásra elutazott. Első utja Ipolyságba vezet, ahol édesanyját látogatja, majd Bécsben fölszenteli a Pazmaneum növendékeit s nyári üdülőhelyén Reichenhall-fürdőben fog több hetet tölteni.

— Kazy államtitkár Hegyalján. Kazy József földművelésügyi államtitkár, Sátoraljaújhely országgyűlési képviselője, legközelebb ide érkezik, hogy közvetlenül intézkedhessen a hegyaljai segélyakció ügyében.

— A munkásbiztosítóban minden rendben van. A kassai kerületi munkásbiztosító pénztárban a miniszter kiküldötte most fejezte be a szokásos félévi rovacsolást és felülvizsgálatot. Közel tizenegy napot vett igénybe a nagy kiterjedésű adminisztráció teljes áttekintése, valamint a számadások megvizsgálása. Mint értesülünk, a rovacsolásról felvett jegyzőkönyv konstatálja, hogy mindent a legnagyobb rendben

talált, példás az adminisztráció, gondos és kifogástalan a számvevőség s a pénztár-tisztikarának a helyes tevékenységért a jegyzőkönyv elismerést nyújt.

— A kassai egyetemi küldöttség tagjai ma délelőtt érkeztek haza a fővárosból. A küldöttség minden egyes tagja el van ragadtatva attól a meleg fogadtatástól, a miben a kormány az egyetem ügyét részesítette. Különösen megnyerte tetszésüket Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök beszéde, aki Kassa ősi kulturáját, történeti hivatását s a jelenben betöltött fontos szerepét kiemelte. A deputáció azzal az impresszióval távozott, hogy a kormány nemcsak jóindulatulag beszél a kassai egyetem kérdéséről, hanem valóban a cselekvésre is kész s Kassát semmi szín alatt ki nem hagyja az egyetemi városok sorából.

— Helyreigazítás. A kassai fűszerkereskedők társulatának közgyűléséről közölt tudósításunkba több hiba esett. Kohn választmányi tag ur annak a közlésére kéri fel lapunkat, hogy a közgyűlés a hátralékos tagokra vonatkozóan nem azt a határozatot hozta, hogy őket a tagok sorából kizárja, hanem utasította a közgyűlés a választmányt, hogy gondoskodjék a hátralékos tagdíjak beszedéséről. Kizárásról tehát szó se volt, amit mi ezennel helyreigazítunk.

— Repülőgép Kassán? Egyik kassai olvasónk ma azzal a hírrel lepte meg szerkesztőségünket, hogy reggel a fiával a katonai gyakorlóterén sétálgatva, egy repülőgépet látott a levegőben keringeni. Miután a hivatalos óra közeledett, nem volt ideje, hogy közelebbről megtekintse a gépmadarat. Az érdekes hírt úgy regisztráljuk, a mint kaptuk. Érdeklődünk a dolog iránt, de sem katonai körökben, sem műszaki körökben nem tudnak róla, hogy itt valaki repülőgéppel kísérletezne. Lehet, hogy valami titkos feltaláló aknázza ki a hajnali időt próbákra, de egyelőre ez is csak feltevésnél nem egyéb.

— Hírlapíró, mint aviatikus. *Seress* Imre a Pesti Hírlap szerkesztőjének tagja, aki hosszabb ideig mint szerkesztő működött Kassán, már évek óta foglalkozik az aviatikával. Talán az első volt, aki Magyarországon a léghajóval szemben a repülőgépet hangoztatta s ez irányú kísérletei komoly számba mennek. *Seress* Imre a télen bemutatta modelljét a lipótvárosi kaszinóban s teljesen magára vonta a szakkörök figyelmét. Most hozzá akar látni terve kiviteléhez, s megkereste Szolnok város tanácsát, hajlandó volna-e neki egy aviatikai kísérletre telket adni s vállalkozását bizonyos mértékig támogatni. *Seress* itt akar csendben, zavartalanul dolgozni, a repülésre különösen alkalmas szolnoki határban. Szolnok város úgy tudja a kérelmet kedvezően fogja elintézni.

— Népiünnepély a munkás-otthon javára. Már megtörtént volt, hogy a szervezett munkások az ösztömvédelés érdekében munkás-otthon alapítására gondolnak s erre a polgári társadalom támogatását is kéri. A munkás-otthon céljaira július hó 10-én, holnap a Széchenyi-ligetben népiünnepélyt rendeznek. Ajánljuk a közönség figyelmébe a munkások ünnepélyét, mely igazán pártfogásra érdemes célt szolgál.

— A gyermeknapi gyűjtés. Mint már jeleztük volt a Liga helyi bizottsága a város minden kereskedőinél is folytatott gyűjtést a saját alapja javára, mely a következő kedvező eredménnyel járt s az alábbiakban nyilvánosan elszámoltatik a liga helyi bizottságának hálás köszönetének ki fejezése kapcsán: *Fleischer és Schirger-cég* 50 korona, *Frank H. és Fiai* 40 kor., *Adriányi és Markó, Bródy Fülöp* 30–30, *Kassai Takarékpénztár, Beller Károly* 20–20, *Pntankó Mihály* 12, *Kemény Géza, Gombos Jenő, Schwarz János Tsai, Schalkházszálloda, Grosz Menyhért, Markovics Ede Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank, Pollacsek Manó, Riegl Ernő, Kassai Hitelbank, Kassai Jelzálogbank, Binder Ernő, Szakmáry és Zilahy, Széman Testvérek Megay és Geffert, Neuman M., Hanser Károly, Auricht H., Molnár gyógytár, Víz Domokos, Haltenberger Béla, Pausz Tivadar* 10–10 korona, *Freudenfeld Adof* 8 kor., *Szegő Imre* 6 kor., *Puky gyógytár, Braunfeld és Tsa, Strausz D. utóda, Erdély Izsó, Meisels Leó, Pocsatko testv., Friedmann, Zsótér Fábrián, Fried Márk, Sipos Miksa, Fülöp és Tsa. Központi takarékpénztár, Kassai népbank, Mayer József, Tisztviselők fogyszövetkezete, Schwarz Kálmán* 5–5 korona. Folytatjuk.

— Őszi időjárás. Nincs szerencsénk ez idén a nyári évszakkal. Kezdődött tavasz végén nagy, szokatlanul perzselő hőséggel, azután viharos, szeles idő következett. A nyár állandó derűje, enyhe, kellemes, hivatkozó melegsége ez idén ismeretlen. Most is néhány nap óta zord, esős, szeles, őszi időjárás járja. A égen olmos felhők usznak s előkerül a benaftalinozott überciher. Már csak a kánikula húzhatja ki a nyarat a vízből, ha ugyan megembereli magát. A fűdőlőkről szokdósnak az aszonyok, mert mit ér a nyaralás, ha a gyönyörű testhez simuló selyem pongyolákkal, malomkeréknyi kalapokkal pompázni nem lehet, ha nincsen korzó a hideg, esős idő miatt. Kinek kell tavaszi klíma, meg gyógyfürdő? Hiszen főleg a hölgyek nagy része, nem gyógyulni mennek a fürdőbe, hanem új szórakozást, a téli mulatozás után új izgalmakat keresnek idegeik felpezsdítésére. Serre a mostani borús, lehangelő időjárás bizony nem alkalmas.

— Fogház helyett kórház. A kassai rendőrség ma délelőtt a tarnovi kir. törvényszék köröző levele alapján letartóztatta Mángl Illiás galíciai lakost, aki egy büntett elől elmenekült. Kihallgatása alkalmával az ügyeletes tisztviselőnek feltűnt, hogy Mángl nagyon didereg s nyugtalanul viselkedik. Először ijedelemnek tulajdonította a letartóztatott viselkedését, de amikor az lázas állapotáról panaszkodott, előhívatta az orvost, aki megállapította, hogy Mángl Illiás nagyfokú fejtífuszban szenved. A rendőrség erre a foglyot beszállította a közkórházba s csak akkor viteti Galiciába, ha felépül.

— A ballerina és az ügyvéd szökése. A fővárosban nem rég nagy szenzációt keltett, hogy dr. *Rupp Géza* ügyvéd, nagy adósság hátrahagyásával megszökött és ismeretlen helyre távozott. Ugyanakkor eltűnt *Kratochwill* Erzsébet, az operaház primaballerinája, a csodált szépségű művésznő is, aki az ügyvédnek évek óta barátja. *Rupp* aki nagy pozíciót viselt a fővárosi társaságokban, tekintélyes vagyonát, nagy jövedelmét és az adósságokat is, mindent a táncsnőre koltotta. Most Amerikából jön a hír, hogy dr. *Rupp Géza*, Newyorkban kikötött, kísérletében volt *Kratochwill* Erzsébet is, akivel másnap házasságot kötött. *Rupp Géza* dr. új ekzsztenciát akar magának teremteni

NEMÉNYI TESTVÉREK

SAVOY
nagyszálloda

Budapest, József-körut 16. Telefon 154—08. A főváros legújabb és legmodernebb szállodája a város központjában. 120 vendégszoba. Olvasó és tárgyaló termek, — központi gőzfűtés, fürdőszobák, lift — Vacuum Cleaner. — Minden szobában hideg és meleg vízvezeték. — Villamos vasut közlekedés az összes pályaudvarokkal. — Mérsékelt árak.

≡ A legfigyelmesebb kiszolgálás. ≡

Ma másnap a kassai szennyezett munkások népiünnepélyt rendeznek a Széchenyi-ligetben. Kezdeté délután 2 órakor.

A legértelmesebb,
legelőkelőbb,
legjobb napilap

„Az ujság”

BUDAPESTEN.

Egy évre 28 K, félévre 14 K,
negyedévre 7 K, 1 hónapra 2
K 40 fill. Egyes példány ára 10
fill. Vasárnapi szám ára 20 fill.

GOLDBERG és NEUWIRTH

vizvezeték és csatorna berendező cég
Kassa, Deák Ferenc-utca 37. szám.

Telefon 443. szám.

Jéggyári berendezés

Ön-kent Fő-kg. munkaképes-
séggel elsőrendű német gyártmány

négy hét alatt szállítható.

Kisebb üzemi hidegfűtő- és
jéggépeket gyorsan szállíthatnak

Gál és Fodor Budapest Teréz-
körút 23. szám.

Építési és háztelkek eladása.

A gőzfürdő mellett fekvő
Gróf Andrássy-féle kert a
városi közgyűlés engedélyével
parcellázás alá kerül.

Ez a telek, három széles, új
utcával elválasztva, több épít-
ési és háztelkekre oszlik fel
s parcellánként eladó. A fel-
parcellázott telek, amely épít-
kezésre igen alkalmas, a
központ közelében, a város
belsejében fekszik.

Az építési telkek olcsó árai-
ról és egyéb előnyös felté-
telekről részletes felvilágosít-
ást nyújt

dr. Halmi Béla és dr. Halmi Felix
ügyvédek társasága.
Kassa Fő-utca 25. 1. em.

Egy intelligens francia
hölgy két hónapi nyári
szünidőre társalkodónő-
nek kerestetik. Cim a kiadó-
hivatalban. —

Egy pedálos cimbalom
megvételre kerestetik.

Cim a kiadóhivatalban

Murányi József kiadó.

Jakobovics Ármin és Testvére

első kassai butorminta-terme és butor-áruháza
Kassán, Fő-utca 39-ik szám alatt (saját házában)
Telefon 171. a székesegyházzal szemben. Telefon 171.

Raktáron tartunk mindig legnagyobb választéku készletet szilárdan
dolgozott butorokból minden most használt fában és stylben, egymint:
teljes háló-, ebédlő-, uri-szoba és szalonberendezések-
ből, luxus-, fantasia- és ülőbutorokból, szőnyegdivánok, ottomá-
nok és mindennemű matrácokból; ugyszintén elvállalunk mindennemű
díszítési és kárpitos-munkákat is. — Továbbá nagy raktárt tartunk
szőnyegek- és függönyökben.

Raktár előszoba- és konyhabutorberendezésekből.

Szolgáljon továbbá a n. é. közönség becses tudomására, hogy a fő-
papság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, valamint
teljes menyasszonyi berendezéseket úgy helyben, mint vidéken

kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk.

Dús raktár mindennemű rézbutorokban
Specialisták modern angol börbutorokban.

A nagyérdemű közönségnek figyelmébe ajánljuk a most létesített
külön osztályt

tömörfa (massiv) butorokban.

amennyiben egy elsőrangú tömörfa (massiv) butorgyárnak a kizáróla-
gos elárusítását, illetve képviselését

Abauj-Torna-, Zemplén-, Sáros- és Szepes-megyék
részére átvettük és ezen kitűnő gyártmányból jutányos árszabás mellett
állandó nagy raktárt tartunk. Különösen ajánlható ez a tömörfabutor
szállodák, fürdőhelyek és villák berendezésére.

Hirdetések felvételnek a kiadóban

Csak július hónapra érvényes.

ÁRJEGYZÉK.

Blous Sepfirek, remek minták	métere	13 1/2 kr.
Ruhavásznak, minden létező színben	„	31 „
Voilok, kretonok jó színtartó	„	16 „
Mosó delének, bordúrral és anélkül	„	21 „
Angol Sepfirek, selyem csikokkal	„	35 „
Francia Creponok, gouvrirozott minden színben	„	39 „
Gyapju delének, legujabb minták	„	39 „
Mosó Pouplinok, rózsa, világoskék és fehér színben	„	45 „
Madeirák, remek mintákban	„	37 „
Fűzővédők, selyem szalaggal	„	48 „
Selyemfényű Cloth paplan 2 szem.	„	3.50 „
Férfi turista ing, selyem csikkal	„	1.15 „
Selyem csipke szövet	„	79 „
Szegélyes Tüllszövet blousokra	„	51 „
Férfi és női selyem ernyők	„	1.55 „

Tisztelettel: **Schvarcz Kálmán** Fő-utca 54.